

Ҳадис дарслари (156-дарс). Олим Аллоҳдан ғойибона қўрққан одамдир

18:00 / 13.10.2021 3359

Имом Ҳасан ал-Басрий: «Олим Аллоҳдан ғойибона қўрққан одамдир. Аллоҳ қизиқтирган нарсага қизиққан, Аллоҳ ёмон кўрган нарсадан қочган одамдир», дея туриб, **«Аллоҳдан бандалари ичидан фақат олимларгина қўрқарлар»** оятини тиловат қилар эканлар.

لُقْ وَبَرَةً مَحَرْ فُجْرَيْ وَرَخْ لِلْ أُرْدَحِيْ أَمْئَاقَ وَأَدْجَسْ لِلْ يَلْلَى إِنْ آنْ آنْ تَنْ آقَ وَهْ نَمْأَ اُولْوَأُرْكَدَتِيْ أَمْنَى نُوْمَلْعَيْ لِلْ نِيَّدَلَأَوْ نُوْمَلْعَيْ نِيَّدَلَأَ يَوْتْسَيْ لَهْ بَابْ لِلْأَلَى

Аллоҳ таоло:

«Биладиганлар билан билмайдиганлар teng бўлармиди?» деган (Зумар сураси, 9-оят).

Албатта, teng бўлмайдилар. Биладиганлар иймон келтириб, ибодат қиласидилар. Билмайдиганлар куфр келтириб, исён этадилар.

نُوْمَلْعَيْ اَمْوَسْ اَنْ لَلْ اُبْرَصَنْ لَاْثَمْ اَلْكَلْتَوْ

У зот яна:

«Ушбу мисолларни одамлар учун келтирурмиз, уларга олимлардан ўзгаларниң ақли етмас», деган («Анкабут» сураси, 43-оят).

Шарҳ: Ушбу уч оятда илм ва уламоларнинг фазллари ҳақида сўз кетмоқда.

Биринчи оятда Аллоҳдан қўрқиб, Уни улуғлаш фақат илмли кишилар томонидангина содир бўлиши таъкидланмоқда.

Демак, илмсиз киши Аллоҳдан қўрқмайди ҳам, Уни улуғламайди ҳам. Тажриба бу қуръоний ҳақийқатни тасдиқлади. Турли илмлар бўйича мутахассис бўлган олимлар Аллоҳни танишларини, иймон-эътиқодсиз яшаш мумкин эмас, деган фикрга келганликларини қайта-қайта айтмоқдалар.

Иккинчи оятда биладиганлар билан билмайдиганлар, яъни илмилар билан илмсизлар teng бўла олмасликлари ҳақида сўз кетмоқда. Илмли инсон доимо устун туриши ва фазилатли ҳисобланиши, илмсиз одамда эса бу нарсалар бўлмаслигига ишора қилинмоқда.

Учинчи оятда эса келтириладиган масалаларни англаб, улардан ўrnak олиш учун ҳам илм зарурлиги таъкидланмоқда. Бу ҳам илмни ва олимларни улуғлашdir.

«Ҳадис ва ҳаёт» китоби асосида тайёрланди